

Seine havresorter og linjer, Graminor

En del av de nye havrelinjene har høye avlinger og vil prøves videre. Romedal (GN 16250) er meget sterk mot DON. I den offisielle verdiprøvinga er den regnet som en av de tidlige havrelinjene.

Ola Hytjan

Forsøkstekniker

Roger Kollstuen

Rådgiver

I kornforedlinga har Graminor flere forsøk ute i praktisk utprøving hos NLR. Dette er forsøk med nye linjer prøvd opp mot markedssorter. Etter noen år i utprøving hos Graminor, kan de tas opp i offisiell verdiprøving hvis linjene (sortene) viser gode kvalitetsegenskaper.

På Romerike var det også anlagt et felt med tidlige havrelinjer i 2024. Dette ble seint sådd og ble dessverre ikke tresket da det var ufremkommelig rundt feltet på høsten. Vi fikk derimot meget gode registreringer av kronrust i havre. Dette er en rust som opptrer sjelden i Norge, men klimaforandringer kan føre til større smittepress. Vinger viste seg å være mest mottakelig av markedssortene i 2024. Det må presiseres at dette er ett års registrering.

I tabellen er det kun tatt med et lite utvalg av sorter/linjer i et stort felt. Kommentarer av sortene under tabellen er i stor grad basert på Espen Sørensen sine betraktninger, han er forsker på havre i Graminor.

Feltverter

Ola Hytjan, Frogner:

Jordart: Mellomleire

Forgrøde: Hvete

Sådd: 7/5

Høstet: 31/8

Gjødsling vår: 38 kg 22-3-10+ 20 kg Opti NS.

Brandval Prestegård, Roverud:

Jordart: Sandig silt

Forgrøde: Bygg

Sådd: 24/5

Høstet: 20/9

Gjødsling: 55 kg 17-5-13 + 15 kg Opti NS

Tabell. Resultater seine havresorter og linjer, Graminor 2024

Sorter	Hytjan				Brandval			
	Avling		HI-vekt	Skall	Avling		HI-vekt	Skall
	Kg/daa - Rel		Kg	%	Kg/daa Rel		Kg	%
Belinda	571 = 100		57,4	22,1	468 = 100		50,1	21,8
Ridabu	482	85	56,7	22,0	384	82	48,4	21,5
Mo	517	90	52,9	22,6	389	83	48,3	23,5
Romedal (GN16250)	525	92	53,6	21,5	470	100	50,4	21,9
Elron	586	103	55,4	22,8	388	83	49,2	22,0
Glomma	654	115	55,0	21,1	423	90	51,9	21,2
Hanstad	574	100	56,3	21,5	415	89	50,2	21,1
GN16155	599	105	56,4	21,2	392	84	49,6	22,4
GN 20143	548	96	54,4	21,5	432	92	51,1	22,5

Omtale av havresortene

- **Belinda** er en kjent sort som har hatt et godt år i 2024. Høye avlinger og lav vannprosent. Den har god kvalitet, og utmerker seg ofte med høyt fettinnhold. Et minus med Belinda er at den har høy skallprosent. I 2024 har den en markedsandel på 3,8 %.
- **Ridabu** ble godkjent i 2020 og har gjort det veldig godt salgsmessig, med markedsandel på 28,1% i 2024, men avlingsmessig har den ikke gjort det spesielt bra i 2023 og 2024. Den reagerer åpenbart negativt på kraftig forsommertørke og tung nedbør på høsten. I utgangspunktet er den en relativt tidlig sort som er 4 dager tidligere enn Belinda, stråstiv og med samme avlingspotensiale.
- **Mo** er en halvtidlig sort som ble godkjent i 2021. Har vist høyt avlingspotensiale, men har noe stråsvakhet som har gjort seg ekstra gjeldende de siste par år. Har vært på markedet et par år nå og har en markedsandel på 8,8 %.
- **Elron** er en sort fra Edelhof, Østerrike. Sorten ga ikke veldig store avlinger i 2024, men blir med videre i prøving i 2025 da den har en meget bra grynkvalitet og har en tusenkornvekt som er langt bedre enn dagens markedssorter.
- **Romedal** ble godkjent i 2023 og er en halvtidlig sort med stort avlingspotensiale, er veldig stråstiv og har lave DON tall. Den har vært under oppformering av Strand og Felleskjøpet.
- **Glomma** er en helt ny sort fra Graminor som ble godkjent i 2024. Den har veldig høyt avlingspotensiale, veldig god stråstyrke, og utmerket grynkvalitet. Den er halvsein med samme modningstid som Belinda. Den ble dessverre ikke tatt inn i oppformering av Strand og Felleskjøpet i 2025.
- **Hanstad** er en sort som er oppe til vurdering i 2025. Den er allerede godkjent i Finland, så det er derfor den har navn. Den er veldig lik Glomma på alle måter, med høyt avlingspotensiale, god stråstyrke og utmerket grynkvalitet. En vesentlig ting som skiller dem er at Hanstad har enda et hakk bedre tusenkornvekt, mens Glomma har betydelig høyere proteinprosent.

